

Opasne pojave biljne bakterije "XYLELLA FASTIDIOSA"

Автор(и): Антон Величков, Експерт БАБХ

Дата: 26.01.2014 Брой: 1/2014

Xylella fastidiosa je prvi put identifikovana u Evropskoj uniji u regionu Apulija u južnoj Italiji, gde je zahvatila 8.000 hektara maslina. Dokazano je da određene vrste insekata sišača deluju kao vektori bakterije, koji, sišući biljne sokove, šire infekciju na zdrave biljke. Pored maslina, bakterija se može detektovati i na drugim biljkama, uključujući badem, breskvu, šljivu, kajsiju, vinovu lozu, citrusno voće, suncokret, kafu, kao i hrast, brijest, ginko bilobu, itd. Važno je napomenuti da biljke mogu biti nosioci bakterije bez ispoljavanja simptoma bolesti. *X. fastidiosa* je regulisana karantinska štetočina u Evropskoj uniji (EU), čiji su unos i širenje u državama članicama zabranjeni.

Zbog novonastalog žarišta u Italiji, Evropska komisija zatražila je od EFSA-e da da mišljenje o merama za sprečavanje širenja bakterije, da uspostavi listu biljaka domaćina i da utvrdi različite načine na koje zaražene biljne vrste i insekti vektori mogu ući u EU.

Stručnjaci iz EFSA Panela za zdravlje biljaka zaključili su da *X. fastidiosa* ima veoma širok spektar biljaka domaćina u EU, kao i autohtonih divljih vrsta rasprostranjenih u Evropi. Pored toga, postoji veliki broj drugih vrsta koje bi potencijalno mogle biti zaražene bakterijom, ali nikada nisu bile izložene infekciji, što još više otežava procenu verovatnog uticaja. Budući da je jedini način širenja *X. fastidiosa* putem insekata sišača vektora, za koje se zna da mogu da prelete kratke razdaljine do 100 metara, EFSA zaključuje da je kretanje zaraženog biljnog materijala namenjenog za sadnju najefikasniji način širenja *X. fastidiosa* na velike razdaljine. Pored toga, transport insekata vektora zajedno sa pošiljkama biljaka takođe je identifikovan kao mogući rizik za proširenje areala rasprostranjenosti. Stoga je glavni izvor širenja *X. fastidiosa* u EU trgovina i naknadno kretanje biljnog materijala namenjenog za sadnju. Ne postoje podaci o uspešnoj eradikaciji *X. fastidiosa* iz već zaražene biljke. Stoga EFSA preporučuje preventivne metode i strategije za suzbijanje širenja, pri čemu fokus treba usmeriti na dva glavna puta infekcije – biljni materijal namenjen za sadnju i zaraženi insekti u praksi biljne proizvodnje.